

ΠΡΑΞΗ:

**«ΘΑΛΗΣ-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-
Το ανθρώπινο δυναμικό ως βασική συνιστώσα της αναπτυξιακής δυναμικής
και διαφοροποίησης των περιοχών: Η περίπτωση της Ελλάδας»**

Κωδικός MIS 380421

ΥΠΟΕΡΓΟ:

**«Το ανθρώπινο δυναμικό ως βασική συνιστώσα της αναπτυξιακής
δυναμικής και διαφοροποίησης των περιοχών: Η περίπτωση της Ελλάδας»
και α/α «01»**

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

**«Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (Ε.Π.Ε.Δ.Β.Μ.) 2007-2013
Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 11:

**«Ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου για την προαγωγή της έρευνας και της
καινοτομίας στις 3 Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου»**

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ:

«ΘΑΛΗΣ»

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) και από εθνικούς πόρους, μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων

Παραδοτέο

**Παραδοτέο Π4.5.4: Πρώτη εκδοχή (1st draft) ανακοίνωσης σε διεθνές
συνέδριο**

**ΥΔ4.5: Συγκριτική επισκόπηση των μελετών περίπτωσης - εξαγωγή
συμπερασμάτων**

Δράση 4: Μελέτες περιπτώσεων τοπικών πρωτοβουλιών

Η παρούσα έρευνα έχει συγχρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) - Ερευνητικό Χρηματοδοτούμενο Έργο: ΘΑΛΗΣ. Επένδυση στην κοινωνία της γνώσης μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Συντάκτες : Σκορδίλη Σοφία, Λακριντής Αθανάσιος, Πάντος Παναγιώτης,
Ραυτόπουλος Ιωάννης

Για την εκπόνηση του παραδοτέου απασχολήθηκαν τα κάτωθι μέλη της ομάδας έργου :

ΜΕΛΗ ΚΥΡΙΑΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ (Κ.Ε.Ο.)

ΣΚΟΡΔΙΛΗ ΣΟΦΙΑ

ΜΕΛΗ ΟΜΑΔΑΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ (Ο.Ε.Σ.)

ΛΑΚΡΙΝΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΠΑΝΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Θεσσαλονίκη, 30/11/2015

1

Η παρούσα έρευνα έχει συγχρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση(Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) - Ερευνητικό Χρηματοδοτούμενο Έργο: ΘΑΛΗΣ. Επένδυση στην κοινωνία της γνώσης μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Ερευνητικό Πρόγραμμα ΘΑΛΗΣ

Το ανθρώπινο δυναμικό ως βασική συνιστώσα της αναπτυξιακής δυναμικής και διαφοροποίησης των περιοχών: Η περίπτωση της Ελλάδας.

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4

Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκορδίλη Σοφία

Ραυτόπουλος Ιωάννης

Λακριντής Αθανάσιος

Πάντος Παναγιώτης

Δ4. Μελέτες περιπτώσεων τοπικών πρωτοβουλιών

Παραδοτέο Π4.5.4: Πρώτη έκδοχή (1st draft) ανακοίνωσης σε διεθνές συνέδριο

2

Η παρούσα έρευνα έχει συγχρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) - Ερευνητικό Χρηματοδοτούμενο Έργο: ΘΑΛΗΣ. Επένδυση στην κοινωνία της γνώσης μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 4.5.4

Transformations of food retailing in crisis-hit Athens: the potential of “new” small-scale initiatives

Sophia Skordili

Abstract submitted at the 6th International Conference “Finding Space for Productive Cities” organised by the AESOP (Association of European Schools of Planning) Sustainable Food Planning Group, Leeuwarden, 5-7/11/2014.

Η παρούσα έρευνα έχει συγχρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) - Ερευνητικό Χρηματοδοτούμενο Έργο: ΘΑΛΗΣ. Επένδυση στην κοινωνία της γνώσης μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Transformations of food retailing in crisis-hit Athens: the potential of “new” small-scale initiatives¹

Sophia Skordili

Harokopio University

During the last twenty years or so, the landscape of grocery retailing has undergone major transformations in Athens. Tens of thousands of traditional independent food shops have been forced out of the market and grocery retailing is dominated by a small number of corporate retailers, as it is in many other European countries. Athens Metropolitan Area, has been the persistent focus of their operations. Recently, in the light of the economic recession, corporate retailers are very active in developing smaller formats at the neighbourhood level. Convenient stores are obviously a greater threat to small independent food shops operating in the same neighbourhoods than bigger formats at the outskirts of the city.

Under fierce competition and severe cuts in consumer spending the market exit of minor chains and independent food shops has been accelerated. However it would be wrong to argue that there are no alternative choices for food sourcing for the urban population. Next to super market stores are found daily open markets for fruit and vegetables, independent corner shops, a number of resilient traditional independent shops (mainly bakers, green grocers and fish mongers), as well as, a growing number of “new” shops that sell mostly local products.

The aim of the presentation is two-fold: first, to provide a picture of the transformed landscape of the grocery retail sector in Athens and second, to focus on the prospects of “new” grocery shops that are emerging, day-in/day-out, in every urban neighbourhood and tourist area, all over the country.

Too often it is taken for granted that these “new” small-scale initiatives can act instantly as an antidote to the mounting socio-economic and environmental problems associated with the corporate-led food production and retailing. However these qualities are not given, neither guaranteed. The aim of the paper is to trace the profile of these highly diversified initiatives and to shed some light to their impact to

---

¹ I would like to thank Athanasios Lakrintis, Panayiotis Pantos and Yiannis Raftopoulos for their contribution to the empirical data processing.

Η παρούσα έρευνα έχει συγχρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) - Ερευνητικό Χρηματοδοτούμενο Έργο: ΘΑΛΗΣ. Επένδυση στην κοινωνία της γνώσης μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

local agro-food suppliers and the urban retail sector. It supports the view that a big number of these initiatives are qualitative different from the traditional agro-food small and medium size enterprises and can act as a basis for more sustainable regional agro-food systems and ethical consumption, providing they will be supported by appropriate policies.

The analysis is based on the preliminary data derived by HIDDEN Research Project financed by the EU and the Greek Ministry of Education. In the framework of the project, extended Field Work Survey in key-informants and several agri-food processors and retailers is currently underway (December 2013 - July 2014).

Η παρούσα έρευνα έχει συγχρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση(Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) - Ερευνητικό Χρηματοδοτούμενο Έργο: ΘΑΛΗΣ. Επένδυση στην κοινωνία της γνώσης μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.